Acte solemne d'investidura com a doctors honoris causa dels senyors

Joan Manuel Serrat
Maria del Mar Bonet

Discurs de presentació del professor

Agustí Alcoberro

MARÇ DEL 2023

UNIVERSITAT DE BARCELONA

150 ANYS EDIFICI HISTÒRIC

Acte solemne d'investidura com a doctors honoris causa
dels senyors

Joan Manuel Serrat

Maria del Mar Bonet

UNIVERSITAT DE BARCELONA

150 ANYS EDIFICI HISTÒRIC

Acte solemne d'investidura com a doctors honoris causa
dels senyors

Joan Manuel Serrat
Maria del Mar Bonet

Discurs de presentació del professor

Agustí Alcoberro

MARÇ DEL 2023

Rector
Joan Guàrdia Olmos

President del Consell Social
Joan Corominas Guerin

© Edicions de la Universitat de Barcelona
Adolf Florensa, s/n, 08028 Barcelona, tel.: 934 035 430
comercial.edicions@ub.edu, www.edicions.ub.edu

Fotografia de la coberta: Vestíbul de l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona.

Dipòsit digital: http://hdl.handle.net/2445/207874

Aquest document està subjecte a la llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada de Creative Commons, el text de la qual està disponible a: http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/.

Sumari

Protocol de l'acte — 9

Discurs de presentació del professor Agustí Alcoberro — 13

Discurs del senyor Joan Manuel Serrat — 23

Discurs de la senyora Maria del Mar Bonet — 27

Protocol de l’acte

Acte solemne d'investidura com a doctors honoris causa dels senyors Joan Manuel Serrat Maria del Mar Bonet

1. S'entra en processó mentre el Cor UB interpreta el cant d'entrada.
2. El rector, Joan Guàrdia Olmos, explica l'objectiu de la sessió acadèmica.
3. El rector dona la paraula a la secretària general, Marina Solé Català, la qual llegeix l'acta del nomenament com a doctors honoris causa de la senyora Maria del Mar Bonet i del senyor Joan Manuel Serrat.
4. El rector invita el padrí, Agustí Alcoberro, a anar a cercar els doctorands i acompanyar-los fins al Paranimf, mentre intervé el Cor UB.
5. El rector dona la benvinguda a la senyora Maria del Mar Bonet i al senyor Joan Manuel Serrat, els quals s'asseuen al lloc que els ha estat reservat.
6. El padrí llegeix el seu discurs, en el qual presenta els mèrits dels seus patrocinats.
7. El rector demana al padrí que acompanyi els doctorands a la presidència.
8. El rector pronuncia les paraules d'investidura:

Pel Consell de Govern de la Universitat de Barcelona, a proposta del rector, heu estat nomenat doctor honoris causa en testimoniatge i reconeixença dels vostres rellevants mèrits.

En virtut de l'autoritat que m'ha estat conferida, us faig lliurament d'aquest títol i —com a símbol— del birret llorejat, antiquíssim i venerat distintiu del magisteri. Porteu-lo com a corona dels vostres mereixements i estudis.

Rebeu l'anell que en l'antiguitat es tenia el costum de lliurar, en aquesta venerada cerimònia, com a emblema del privilegi de signar i segellar els dictàmens, les consultes i les censures escaients a la vostra ciència i professió.

Rebeu també aquests guants blancs, símbol de la puresa, que han de servar les vostres mans, signes de la distinció de la vostra categoria.

Perquè us heu incorporat a aquesta universitat, rebeu ara, en nom del seu Claustre, l'abraçada de fraternitat dels qui s'honoren i es congratulen d'ésser els vostres germans i companys.

9. El rector dona la paraula al nou doctor, Joan Manuel Serrat, el qual és acompanyat al púlpit pel padrí.
10. Intervé el doctor Joan Manuel Serrat.
11. El padrí acompanya el doctor Joan Manuel Serrat al lloc reservat.
12. El rector dona la paraula a la nova doctora, Maria del Mar Bonet, la qual és acompanyada al púlpit pel padrí.
13. Intervé la doctora Maria del Mar Bonet.
14. El padrí acompanya la doctora Maria del Mar Bonet al lloc reservat.
15. Intervenció musical dels dos doctors.
16. El president del Consell Social de la Universitat de Barcelona, Joan Corominas Guerin, fa el seu discurs.
17. El rector fa el seu discurs.
18. Tots els assistents a l'acte canten l'himne *Gaudeamus igitur*.

Gavdeamvs igitvr

Gaudeamus igitur,
iuuenes dum sumus. [bis]
Post iucundam iuuentutem,
post molestam senectutem,
nos habebit humus. [bis]

Vbi sunt qui ante nos
in mundo fuere? [bis]
Adeas ad inferos,
transeas ad superos,
hos si uis uidere. [bis]

Viuat Academia,
uiuant professores. [bis]
Viuat membrum quodlibet,
uiuant membra quaelibet,
semper sint in flore. [bis]

19. El rector aixeca la sessió.
20. Se surt en processó mentre el Cor UB interpreta el cant de sortida.

Discurs de presentació del professor Agustí Alcoberro

Rector Magnífic,
president del Consell Social, doctors i professors,
autoritats acadèmiques, senyores i senyors,
Sra. Maria del Mar Bonet i Verdaguer,
Sr. Joan Manuel Serrat i Teresa,

El proppassat 14 de desembre de 2022, a proposta del rector, el Consell de Govern de la Universitat de Barcelona va aprovar conferir el doctorat honoris causa d'aquesta universitat a la senyora Maria del Mar Bonet i Verdaguer i al senyor Joan Manuel Serrat i Teresa. A més, el rector va delegar en la meva persona l'exercici de justificació i elogi d'aquests doctorands, en una decisió que m'honora i que alhora, ho he de confessar, és per a mi una responsabilitat pregona.

Els mèrits artístics, professionals i personals de Maria del Mar Bonet i de Joan Manuel Serrat són àmpliament coneguts i reconeguts per tothom. No parlem, en aquest cas, d'acadèmics centrats en el seu àmbit d'estudi, poc o molt específic, com s'esdevé sovint en els actes de doctorat honoris causa, sinó de compositors i intèrprets que han assolit un elevadíssim grau d'excel·lència i, alhora, una enorme popularitat aquí i arreu. Em disculpo, doncs, ja d'entrada, si aquest discurs no assoleix el nivell d'erudició que li podria conferir la crítica musical especialitzada. No és aquest el meu objectiu.

El que intentaré desplegar en aquesta breu intervenció és una visió de conjunt de les trajectòries artístiques i ciutadanes de Bonet i de Serrat, tot destacant-ne els punts que les uneixen i també els que les individualitzen.

Les carreres musicals de Serrat i Bonet s'inicien en el marc del grup Els Setze Jutges, del qual van ser els membres tretzè i catorzè. Amb la seva incorporació al grup, el 1965 i el 1966, respectivament, van confirmar la vitalitat d'un corrent que havia nascut pocs anys enrere i que ja era conegut com la Nova Cançó. Com altres fenòmens d'aquell moment, en àmbits com la literatura, l'edició, el periodisme, la pedagogia, el teatre o la

universitat, Els Setze Jutges i la Nova Cançó es van proposar renovar la música popular catalana en el marc de la lluita per la recuperació de la llengua i la cultura i contra l'extermini cultural a què l'havia sotmès el franquisme. Parlem volgudament de renovació cultural, i no pròpiament de recuperació de la tradició trencada, perquè en la voluntat d'aquella generació jove hi havia l'objectiu de respondre a les noves necessitats culturals sorgides després de la Segona Guerra Mundial i d'integrar-se en els nous corrents de renovació de les arts i de les idees que provenien, sobretot, de França i dels Estats Units d'Amèrica.

Ho havia preconitzat Lluís Serrahima en un cèlebre article publicat el 1959 a la revista *Germinabit* i intitulat «Ens calen cançons d'ara». Deia Serrahima: «Hem de cantar cançons, però nostres i fetes ara. Ens calen cançons que tinguin una actualitat per a nosaltres». «Nostres», doncs, i no només importades d'altres tradicions culturals. I «fetes ara» i, per tant, filles d'un temps i d'un país. I Serrahima afegia encara, tot combatent el desànim i el derrotisme: «És precisament en moments difícils que han nascut gran nombre de cançons, de les més boniques, aquelles que els pobles han transformat en una mena d'oració col·lectiva».

Sens dubte, la Nova Cançó va crear també oracions i himnes col·lectius, probablement perquè ens calien. Perquè la cançó cantada col·lectivament esdevé en totes les ocasions un eficaç antídot contra la por i a favor de l'esperança. Per això molts dels seus cantants, entre els quals hi havia Maria del Mar Bonet i Joan Manuel Serrat, van patir censura, repressió o exili. Però la Nova Cançó era un fenomen que transcendia la lectura política estricta perquè entre els seus membres hi havia una quantitat enorme de talent. També en aquest sentit Bonet i Serrat en són exemples indiscutibles.

Alguns crítics i historiadors han contraposat les primeres promocions de *jutges*, que amb un gran esforç i un punt d'arrogància van aconseguir obrir la llauna, com en diríem popularment, tot capgirant una situació obertament negativa per a la cançó en català, a una segona onada que es va afegir al grup amb la ferma voluntat de professionalitzar-s'hi. Entre els primers tenim algun futur metge, advocat, periodista, economista i fins i tot farmacèutica, que es van acabar graduant en aquesta casa, i un que fins i tot en va esdevenir catedràtic, el jutge de primera instància i sempre enyorat Miquel Porter Moix. Entre els segons, la tirada pels estudis va ser

menor i les exigències de la vida d'artista van passar per davant. Aquest va ser el cas de Serrat i Bonet.

De fet, en la segona meitat de la dècada de 1960 Joan Manuel Serrat va construir una bona part del seu univers musical i literari. Composicions com *Sota un cirerer florit*, *Cançó de matinada*, *Paraules d'amor*, *Me'n vaig a peu* o *Cançó de bressol*, per esmentar-ne algunes, expressen un univers personal molt ric i original i han esdevingut cançons molt populars per a diverses generacions. En aquell moment, Maria del Mar Bonet donava a conèixer el cançoner popular de les illes Balears i componia, el 1968, *Què volen aquesta gent?*, justament sobre un poema de Lluís Serrahima que ha esdevingut una denúncia de la repressió i del terrorisme d'estat. Aquell any Serrat va publicar el seu primer disc en castellà i des d'aleshores ha alternat les composicions en les dues llengües.

Els anys següents la trajectòria dels dos cantautors va anar confirmant la maduresa dels seus projectes personals i va assenyalar nombrosos punts de contacte. Probablement un dels més significatius ha estat el de musicar els grans poetes d'avui i d'abans, una tendència que els agermana amb altres cantants sorgits amb la Nova Cançó. Conscients de la força de la tradició lírica pròpia i de la seva funció com a creadors i intermediaris entre la lletra i el públic, Bonet i Serrat han creat un repertori ampli que inclou alguns dels grans protagonistes mestres de la nostra literatura. Entre els més destacats podem assenyalar, pel que fa a Maria del Mar Bonet, Anselm Turmeda, Miquel Costa i Llobera, Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Joan Vinyoli, Gabriel Alomar, Maria Mercè Marçal o Maria Antònia Salvà (i soc conscient que, per raons d'espai i temps, me'n deixo molts). Joan Manuel Serrat ha musicat, entre molts altres, Josep Carner, Josep Maria de Sagarra, Pere Quart, J. V. Foix i Joan Margarit, a més de grans figures de la literatura castellana del segle XX, com Antonio Machado, Miguel Hernández, Rafael Alberti, Pablo Neruda o Mario Benedetti. Ambdós han coincidit en autors com Joan Vergés o Joan Salvat-Papasseit (a qui Serrat dedicà l'àlbum *Res no és mesquí* el 1977).

La curiositat musical de Maria del Mar Bonet i la seva enorme versatilitat interpretativa l'han dut a endinsar-se en nombrosos gèneres i tradicions culturals. Bonet ha estat ambaixadora de la música dels Països Catalans arreu d'Europa i d'Amèrica. Però també ha versionat, entre moltes altres, *L'àguila negra* de la cantant francesa Barbara, ha intercanviat can-

çons i espectacle amb Milton Nascimento i s'ha endinsat en el món del jazz i de la música anglosaxona. Tanmateix, el seu univers primer ha estat sempre la Mediterrània. La col·laboració amb músics i cantants de les dues ribes del Mare Nostrum ha donat lloc a experiències excepcionals, com els discos *Anells d'aigua*, gravat el 1985 amb la col·laboració de l'Ensemble de Musique Traditionelle de Tunis, *El·las*, *Maria del Mar Bonet canta Theodorakis*, enregistrat el 1993, o *Amic*, *Amat*, amb el Cham Ensemble de Damasc (2005). També caldria remarcar en aquesta línia la col·laboració amb els joves intèrprets Miguel Poveda i Borja Penalba.

La dimensió internacional de Joan Manuel Serrat és també molt important. En destaca la seva presència amplíssima a Hispanoamèrica, que va arrencar amb una primera gira el 1969. Les seves estades a l'Argentina, Xile o Mèxic han donat lloc a concerts massius i sovint històrics i han estat sempre vinculades a la causa de la llibertat i la democràcia i a la lluita contra les dictadures. Justament el setembre de 1975 unes declaracions seves a Mèxic contra la dictadura franquista i els seus darrers afusellaments li van comportar un any d'exili. Serrat ha interpretat també cançons de grans autors llatinoamericans, com Violeta Parra o Víctor Jara, i ha excel·lit en alguns dels seus gèneres més populars, com el tango.

Amb tot això probablement ja podria donar per acabada la tasca que se'm va adjudicar. Però deixin-me afegir dues reflexions que tenen a veure amb el sentit del temps, al capdavall el que explica la història dels éssers humans i la biografia dels pobles. S'ho poden prendre, si així ho volen, com una dèria professional.

Joan Manuel Serrat, Maria del Mar Bonet i els seus col·legues van esdevenir, potser no exactament per decisió pròpia, líders d'una generació que volia canviar les coses, que ja en tenia prou de dictadura, de moral nacionalcatòlica, d'autoritarisme i d'himnes militars, i que vindicava justament la seva insolent i provocadora joventut. «No en sabíem més, teníem quinze anys» o «Ara que tinc vint anys i encara tinc força, i no tinc l'ànima morta i em sento bullir la sang». El seu gest va ser seguit i repetit per milers de joves i adolescents, entre els quals m'incloc.

Però Bonet i Serrat van ser capaços, també, de destriar la rebel·lia com a valor, de la joventut com a estadi biològic i, doncs, amb data de caducitat. No tots els artistes sorgits amb un component generacional tan fort han estat capaços d'adaptar-se al pas del temps. I el que és més impor-

tant: ho han fet mantenint els fidels de primera hora i el respecte i el prestigi de les successives noves generacions. D'això, en altres àmbits com la novel·la o el teatre, se'n diu esdevenir un clàssic.

La relació entre els joves que ja fa vint anys que fa vint anys que tenen vint anys (i potser algun més) i els joves que ho són i que, per tant, no s'han d'explicar tant, ha estat també d'anada i tornada. Molts cantants i músics d'aquells que en diem emergents m'han confessat en més d'una ocasió el seu agraïment per l'enorme generositat dels nostres dos nous doctors honoris causa.

Però hi ha una segona reflexió que he de fer, i aquesta mira enrere. L'acte d'avui constitueix una ocasió rellevant per analitzar críticament els reconeixements que la Universitat de Barcelona ha dedicat en el passat als nostres músics i cantants. He de confessar que el balanç que en sorgeix no és excessiu, però té punts francament emocionants i fins heroics. La reflexió és oportuna, a més, en l'avinentesa del cent cinquantè aniversari d'aquest Edifici Històric, que enguany celebrem, i en un espai, el Paranimf, que constitueix la sala més noble d'aquesta institució. Així, m'he entretingut a repassar els noms de les persones que apareixen escrits o retratats en aquestes parets. I els he de dir que tan sols hi he localitzat un músic, situat al voltant de l'al·legoria de les lletres i les arts, a l'esquerra de la paret central. Es tracta, com ja deuen haver endevinat, de Mozart, Wolfgang Amadeus Mozart.

D'altra banda, la concessió del nostre primer doctorat honoris causa vinculat a la música pren unes dimensions històriques, gosaria dir que èpiques i, alhora, d'una dignitat extrema. Va ser el 18 de gener de 1939, tot just una setmana abans de l'ocupació franquista de Barcelona, quan l'últim claustre de la Universitat republicana, encapçalada pel seu rector, Pere Bosch i Gimpera, a petició de professors de totes les facultats, va concedir el doctorat honoris causa a Pau Casals. El van acompanyar en aquesta dignitat tan elevada cinc científics i professors de diverses institucions europees i americanes. La reunió, en una universitat colpejada pels bombardeigs aeris i minvada per la incorporació de la majoria dels estudiants i professors a l'Exèrcit republicà, va tenir l'emoció d'un comiat col·lectiu, d'un testament i d'un compromís. Segons explica l'historiador Josep Maria Figueres, Pau Casals va exclamar, en saber-ho: «Pot, un home, trobar les paraules justes per a agrair un honor com aquest?».

La notícia apareix en la premsa de Barcelona el dia 21. «Pablo Casals y eminentes profesores extranjeros acaban de ser nombrados doctores "honoris causa" de la Universidad Autónoma de Barcelona», intitula *La Vanguardia*. «Pau Casals i amb ell eminents professors estrangers acaben d'ésser nomenats doctors "honoris causa" de la Universitat Autònoma de Barcelona», ho fa *La Humanitat*. «Pau Casals, Walter B. Cannon, Paul Langevin, Jean Perrin, Victor Basch i Lévy-Bruhl, doctors "honoris causa" de la nostra Universitat Autònoma», destaca l'endemà *La Publicitat*.

Tanmateix, com explica Joan Alavedra, el seu biògraf autoritzat, Pau Casals va rebre el títol el 24 de gener: «Dos dies abans de caure la ciutat [...] Casals rep el nomenament de doctor honoris causa. Quan obre el sobre, li cauen les llàgrimes. És un document escrit a mà, redactat en els moments d'anar a marxar cap a l'estranger, però avalat amb el segell de la Universitat».

El també historiador Francesc Vilanova i Vila-Abadal valora la magnitud d'aquell acte: «Fou un gest d'una gran càrrega simbòlica que, en certa manera, representava la culminació de la vinculació entre l'acadèmia catalana i la societat que l'acollia. Tant Casals com la Universitat representaven, aquell gener de 1939, tot allò que hauria pogut ser una Catalunya moderna, democràtica, socialment avançada, i que el feixisme espanyol —i català— era a punt d'esclafar».

Va ser així, certament. Va caldre esperar fins al 1979 perquè la Universitat de Barcelona concedís un nou doctorat honoris causa vinculat a la música. Ho va fer al compositor Frederic Mompou. D'ençà d'aleshores han obtingut aquesta distinció Victòria dels Àngels, Josep Carreras, Riccardo Muti, Jordi Savall i Montserrat Caballé, els mèrits dels quals són perfectament coneguts. En el cas de Victòria dels Àngels, de qui enguany commemorem el centenari, permeteu-me recordar que va néixer a la nostra universitat, ja que el seu pare era bidell de l'Edifici Històric i hi tenia casa, més concretament al segon pis del pati de ciències. Victòria dels Àngels va ser, a més, la primera dona que va obtenir aquest honor a la Universitat de Barcelona, ara fa trenta-cinc anys.

Avui aquesta universitat fa un pas endavant i atorga el doctorat honoris causa a dos mestres de la cançó popular, a dos trobadors que li han injectat la força de la modernitat i l'empelt de la tradició, sempre des del

compromís amb les causes de la llibertat, la solidaritat, la democràcia i els drets humans.

Mestra Maria del Mar Bonet, mestre Joan Manuel Serrat, benvinguts a casa, aquesta és i serà sempre casa vostra.

Rector Magnífic, president del Consell Social, doctors i professors, autoritats acadèmiques, senyores i senyors, moltes gràcies.

Discurs del senyor Joan Manuel Serrat

Rector Magnífic,
autoritats acadèmiques i civils,
professors, alumnes, amigues i amics
que ens acompanyeu en aquest acte,

Estimada Maria del Mar. Agraeixo tant el teu amor. Em fa tan feliç. La vida torna sempre. Cada vegada que et veig, cada vegada, tot el camí que hem recorregut plegats i el que hem recorregut per separat, torna. Com correspon en aquests casos, la primera obligació que té un guardonat és, naturalment, agrair el reconeixement que se li atorga i que, en aquest cas, és especialment feliç pel fet de compartir-lo amb ella, amb la meva estimada amiga, incomparable companya i meravellosa artista que és la Maria del Mar Bonet. També em fa especialment feliç que el reconeixement vingui de la universitat de la meva ciutat, de la universitat de la qual vaig ser alumne, de la qual tinc tants records i la qual m'ha acompanyat en el camí de la vida no només pels coneixements adquirits sinó també pels extraordinaris professors que he pogut gaudir en aquesta casa. És habitual també en aquestes circumstàncies que el distingit ofereixi una lliçó magistral: em perdonareu, però no estic preparat per donar lliçons, i encara menys, magistrals.

En canvi, us parlaré del que sé. Us explicaré coses de l'ofici d'escriure cançons i cantar-les. I també us en faré una petita mostra. Va ser d'altres que vaig aprendre l'ofici de cantar. D'altres que també en van aprendre d'altres. I vull pensar que amb el meu treball contribueixo a estimular d'altres que seguiran aquest camí. Amb cançons m'expresso i em comunico amb els altres, i cantant em guanyo la vida. Escriure cançons i cantar-les ha estat per a mi el meu ofici. I és en aquesta doble tasca d'autor de cançons i de cantor que em reconec. Canto pel gust de cantar i escric cançons per compartir amb els altres el que penso. Sempre agraeixo a la vida que m'hagi reservat un ofici com aquest per guanyar-me les garrofes. Això desitjo a tots i a cadascun de vostès: que es guanyin la vida amb allò que els agrada.

Diu el refrany que «qui canta, el seu mal espanta». I és veritat, cantant comparteixes el que estimes i afrontes tot el que t'incomoda. Cantant conjures els dimonis i comparteixes els somnis en modestes realitats. Per cert, el mateix Pitàgores, ara farà dos mil cinc-cents anys, ja recomanava cantar i tocar un instrument musical cada dia per combatre la por, les preocupacions i la ira.

Actualment són molts els científics que concorden a dir que la música té efectes sanadors en les persones. Les cançons viuen en la nostra memòria. Les cançons ens acompanyen al llarg de la nostra vida. Amb cançons acomiadem els morts i amb cançons adormim els fills. Les cançons, al llarg de la història, han empès els homes en les feines quotidianes, llaurant la terra, picant les pedres o estovant el ferro. Amb cançons han transmès les seves gestes i les cançons han estat l'argumentari dels seus amors. He dit tot això perquè estic profundament agraït pel que està passant avui aquí i perquè em complau en gran manera que valoreu aquesta parcel·la de la poesia que és la cançó popular, a la qual tant la Maria del Mar com jo hem dedicat i dediquem la nostra vida. Només em queda agrair la seva presència a la meva família i als amics que avui ens acompanyen.

Estimats, gràcies a tots.

Discurs de la senyora Maria del Mar Bonet

Rector Magnífic,
honorables autoritats,
benvolguts estudiants i familiars,
amics i tots vosaltres,

Aquest títol de doctora honoris causa atorgat per la Universitat de Barcelona, que és la ciutat on vaig créixer i em vaig formar com a cantant, és per a mi un honor molt gran. I vull començar amb aquestes paraules donant-vos-en les gràcies. Ara fa cinquanta-sis anys que vaig començar a cantar, i aquells primers anys a Barcelona sota el guiatge d'Els Setze Jutges, al costat del meu germà Joan Ramon, van ser definitius per a mi perquè vaig tenir bons mestres per saber el que era trepitjar escenaris i començar a compondre cançons, ja que jo llavors era només intèrpret de cançons populars de les Illes. El meu germà en aquells moments va ser un exemple magnífic. Componia cançons precioses i enregistrava algun disc. Viure a Barcelona i aquells primers moments a la ciutat no tenien res a veure amb la vida que jo deixava a Palma, en el meu centre protector i familiar. Vaig entrar a treballar en un taller de ceràmica, a Horta, i després, a poc a poc, vaig entrar en el món de la música i vaig aprendre moltes coses, entre d'altres, que cantar també significava participar en un moviment de protesta contra el règim franquista, amb topades amb la policia i la censura.

Però el més important era la convivència amb la cançó i els Jutges. I voldria recordar, ara, Lluís Serrahima i Josep Maria Espinàs, que em varen ajudar moltíssim a caminar en la creació de cançons i en el que significava començar a gravar un disc. Els Jutges varen tenir un paper definitiu en el fet de retornar la nostra llengua a la música popular, musicar els nostres poetes i crear cançons davant d'una dictadura que hi anava en contra. Per a mi cantar en català mai ha estat una obligació. Ho he fet i ho faig sempre des de l'ànima, d'una manera natural. Com deia l'estimat Joan Vinyoli, «escriure com si el català no fos una llengua d'àmbit restringit». Canto en català, com si ho fes en anglès, sense complexos d'inferioritat.

Tot el que he cantat i els discos que he fet, les col·laboracions, formen part del que jo sento ben endins. Sempre he intentat que tenguin, i sé que això és una utopia, un color atemporal. Des dels meus inicis en la música tradicional de Mallorca, he caminat amb tantes influències com, en un principi, tantes coses voldia fer. Moltes! Però són el temps i els aprenentatges els que et marquen els camins.

I Catalunya, el País Valencià, el flamenc, i després el nord d'Àfrica, i també Itàlia, Grècia, Turquia, Síria, Egipte... A la Mediterrània, que he considerat sempre com un país meu, hi he trobat la manera de compartir i dialogar amb un llenguatge musical que m'ha permès trobar tot allò que ens uneix i que forma part de la nostra història. Una mostra de tot això és el meu disc amb textos de Ramon Llull, *Amic, amat*, que va ser fet en companyia dels músics que vaig conèixer a Síria. I sembla que ara les convulsions i guerres d'aquesta part del món fan difícils aquestes trobades. Què se n'ha fet, del Conservatori de Damasc, on vaig conèixer els músics amb els quals vaig fer tantes coses? On són ara tots ells? Voldria dir-vos unes paraules del poeta grec Odisseus Elitis: «Tenir el sol entre les mans sense cremar-se i passar-lo com una torxa als que prosseguiran la marxa és un acte dur, però sagrat. Ho necessitem. Vendrà un dia que a mesura que la consciència de l'ésser humà s'ompli de llum, es debilitaran els dogmes que el van esclavitzar des de sempre i ens acostarem més als ideals de dignitat i llibertat».

Avui la Universitat em fa compartir un honor afegit. Tenir en un moment així el Joan Manel al costat no podria ser un moment millor, perquè gairebé vàrem començar junts. I jo recordo com em va impressionar tant quan vaig sentir per primera vegada la seva veu, les seves cançons. Tota la vida ha estat un referent meu. Per la seva trajectòria i la seva creativitat, artísticament tan alta. Ell sempre ha tengut el sol entre les seves mans. Per dir-vos adeu, torno a donar les gràcies a la Universitat de Barcelona, a la seva generositat amb aquesta distinció, que serà, no ho dubteu, un gran estímul per a aquesta cantant vostra.

Moltes gràcies.

UNIVERSITAT DE BARCELONA
Edicions